

ПОСЕБНИ УСЛОВИ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ НА ДЕЦА ОД ПОСЛЕДИЦИ НА НЕСРЕКЕН СЛУЧАЈ СКЛУЧЕНО КОН ДЕТСКО ШТЕДНО ОСИГУРУВАЊЕ

Член 1

ОПШТИ ОДРЕДБИ

- (1) Посебните услови за осигурување на деца од последици на несреќен случај склучено кон детско штедно осигурување (во понатамошниот текст: Посебни услови) се составен дел на договорот за детско штедно осигурување кој договорувачот на осигурувањето го склучил со Триглав Осигурување Живот АД, Скопје (во понатамошниот текст: „Осигурувач“) според Општите услови за детско штедно осигурување.
- (2) Договорувач на осигурувањето може да биде родител/старател на детето и лице во роднинска врска со детето, со писмена согласност на родителот или старателот.
- (3) Со овие Посебни услови се регулираат односите помеѓу осигурувачот и договорувачот за следните осигурителни опасности, кои се последица на несреќен случај за:
  - траен инвалидитет;
  - надомест за болнички ден;
  - надомест во случај на скршеница (фрактура) на коски.Со осигурувањето на лица од последици на несреќен случај може да се осигура лице за траен инвалидитет, за надомест за болнички ден во случај на сместување и лекување на осигуреникот во болница и во случај на скршеница (фрактура) на коски, само во случај ова осигурување да биде приклучено кон основното осигурување на животот.
- (4) Надомест за болнички ден се исплаќа само во случај кога сместувањето и лекувањето на осигуреникот во болница е последица на несреќен случај.

Член 2

ЛИЦА КОИ МОЖЕ ДА СЕ ОСИГУРААТ СПОРЕД ОВИЕ УСЛОВИ

- (1) Осигуреник, според овие посебни услови може да биде лице од 0 до 25 години пристапна старост, додека периодот за истек на договорот за осигурување не може да биде подолг од календарската година во која осигуреникот ќе наврши 26 години.

- (2) Пристапната старост на осигуреникот се утврдува на начин што во календарската година се одзема годината во која е роден осигуреникот. Денот и месецот на раѓање, како и денот и месецот во календарската година, не влијаат на утврдување на пристапната старост на осигуреникот.

Член 3

ПОИМ НЕСРЕКЕН СЛУЧАЈ

- (1) За несреќен случај се смета секој ненадеен и од волјата на осигуреникот независен настан, кој дејствувајќи однадвор и нагло врз телото на осигуреникот, за последица има траен инвалидитет, сместување и лекување во болница и фрактура на коски.

Член 4

ТРАЕЊЕ НА ОСИГУРУВАЊЕТО И ПОКРИТИЕТО

- (1) Осигурувањето започнува во 24:00 часот на денот означен на полисата како почеток на осигурувањето и завршува во 24:00 часот на денот означен како крај на осигурувањето, освен ако поинаку не е договорено.
  - (2) За почеток и крај на осигурувањето и обврските на осигурувачот важат одредбите од Општите услови на основното осигурување на живот. За откажување важат одредбите од овие услови.
- Во случај на зголемување или намалување на осигурените суми од ова осигурување, осигурувачот гарантира со новите суми за осигурување од 00:00 часот на датумот кој на полисата со додаток е наведен како почеток на измената.
- Осигурувањето престанува, без оглед на тоа дали и колкаво времетраење било договорено, во 24:00 часот на денот кога:
- 1) согласно Општите услови за основното осигурување на живот истекува рокот за уплата на доспеаната рата за премија, а премијата не е платена во рамките на рокот дефиниран со одредбите кои се однесуваат на последиците од неплаќање на премијата за осигурување;;

- 2) ќе истече или ќе престане да важи основното осигурувањето на живот по истата полиса од било која причина;
- 3) ќе истече годината на осигурување, во која осигуреникот наполнил 26 години старост;
- (4) Ако не е поинаку договорено и определено во полисата за осигурување, осигурителното покритие започнува во 24:00 часот оној ден кој на полисата е наведен како почеток на осигурувањето, но не пред 24:00 часот оној ден кога била платена првата премија или рата од премијата.

Член 5

ОБЕМ НА ОБВРСКИТЕ НА ОСИГУРУВАЧОТ

(1) Кога ќе настане несреќен случај во смисла на овие услови, осигурувачот врши исплата на:

- 1) процент од осигурената сума за инвалидитет, кој е адекватен на процентот на инвалидитет според Табелата за определување процент на траен инвалидитет како последица од несреќен случај-незгода. За последиците од повредите, кои не се експлицитно наведени во Табелата за определување процент на траен инвалидитет како последица од несреќен случај-незгода, осигурувачот нема обврски;
- 2) надомест за болнички ден, Ако поради несреќен случај е потребно сместување и лекување во болница и по договорот за осигурување е договорен и надомест за болнички ден, осигурувачот го исплаќа договорениот износ за болнички ден за секој календарски ден за сместување на осигуреникот во болница, но најмногу за 100 дена во текот на една година од денот на несреќниот случај. За болници се сметаат општи и специјални болници и клиника, чија дејност е комплексна дијагностика и лекување. Лекувалишта, домови и установи за рекреација и одмор не се сметаат за болници.
- (3) Надомест како процент од осигурената сума за скршеница, исчашување, или други повреди, кој е адекватен на процентот на повреди според Табелата за скршеница, исчашување, или други повреди

- (1) Обврската на осигурувачот е дадена за несреќни случаи, кои се случиле за времетраењето на осигурителното покритие и само за оние последици од несреќниот случај кои биле утврдени во медицинската документација.

Член 6

ИСКЛУЧУВАЊЕ НА ОБВРСКИТЕ НА ОСИГУРУВАЧОТ

[1] Исклучени се обврските на осигурувачот за несреќни случаи кои настануваат:

- 1) поради земјотрес и поплава, природни непогоди или радиоактивно зрачење;

- 2) поради воени операции, бунтови, немири, демонстрации, терористички дејствија или саботажи;
- 3) поради активно учество во вооружени акции, освен ако осигуреникот во нив учествувал при вршење на своите работи и работни задачи, или на повик од овластени органи на државата на договорувачот на осигурувањето;
- 4) при управување со летала и направи за летање од сите видови, пловни објекти, моторни и други возила без соодветна важечка дозвола за управување со видот и типот на леталото, пловниот објект, моторното и другото возило. Се смета дека осигуреникот има соодветна важечка возачка дозвола кога поради подготовка и при полагањето на испитот за добивање на службена дозвола вози под непосреден надзор на лице, кое според постоечките прописи може да обучува. Последици по оваа точка нема, доколку фактот дека осигуреникот немал соодветна важечка дозвола, не влијаел врз настанувањето на несреќниот случај;
- 5) како последица на сите облици на зрачење, висинска и нуркачка болест, како и претерана изложеност на светлина, сончеви зраци и промена на температурата, освен во случај на спасување туѓ живот;
- 6) поради пореметување на свеста, епилептичен напад, мозочен удар, инфаркт, состојба на болест на осигуреникот, како и за сите последици од несреќниот случај, кои ќе настанат поради сите видови на слабости;
- 7) при подготовка, обид или извршување на кривично дело, како и при бегство поради такво дело;
- 8) кога осигуреникот учествувал во физичка пресметка или ја предизвикал со вербална провокација, освен во случај на службено докажана самоодбрана. Осигуреникот мора самиот да ги докаже околностите при самоодбраната и на осигурувачот да му поднесе соодветни службени докази односно службени документи;
- 9) при управување на моторно возило во спротивност со одредбите од Законот за безбедност на сообраќајот на патиштата;
- 10) Поради дејство на алкохол, опојни или психотропни супстанции на осигуреникот во моментот на несреќниот случај. Се смета дека несреќниот случај настанал поради дејство на алкохол, опојни или други наркотици на осигуреникот:
  - Ако како возач на моторното возило при несреќниот случај во крвта имал повеќе од 10,8 мил на мол (0,5%) алкохол или повеќе од 21,6 мил на мол (1%) алкохол при другите несреќни случаи;
  - Ако алкотестот е позитивен, а осигуреникот не се погрижи со анализа на крвта детално да се утврди степенот на алкохол во крвта;
  - Ако одбие или ја избегне можноста за утврдување на степенот на неговата алкохолизираност; - Ако како сопатник во крвта имал повеќе од 10,8 мил на мол (0,5%) алкохол или повеќе од 21,6 мил на мол (1%)

алкохол и таквата состојба имала причинска врска со настанокот на осигурениот случај;

Се смета дека несреќниот случај настанал поради дејство на опојни или други наркотици на осигуреникот:

- Ако со стручен преглед се утврди дека искажува знаци на растроеност поради уживање на опојни или други наркотици;
- Ако одбие или ја избегне можноста за утврдување на присуството на опојни и други наркотици во неговиот организам;
- Доколку е потребно да се утврди причинско-последична врска во поглед на настанување на несреќниот случај поради дејство на алкохол, опојни или други наркотици кај осигуреникот, осигуреникот е должен да докаже дека не постои негова одговорност за настанување на несреќниот случај, а во спротивно ќе се смета дека одговорноста е негова, со што е исклучена обврската на осигурувачот;

- 11) Како последица на нелегално извршување на работи од страна на осигуреникот кој не бил пријавен во задолжително социјално осигурување;
- 12) Како непридржување на осигуреникот кон предвидените мерки за безбедност и правила на користење на соодветна заштитна опрема при извршување на работните задачи на работното место, утврдени во постојните прописи

Член 7

ПЛАЌАЊЕ НА ПРЕМИЈА

- (1) Премијата се плаќа однапред, одеднаш за целата година на осигурување. Ако е договорено годишната премија да се плаќа на полугодишни, квартални, месечни рати, на осигурувачот му припаѓа премијата за целата година на осигурување. Премијата се плаќа заедно со премијата за детското штедно осигурување.-
- (2) По навршување на 15 годишна возраст на осигуреникот согласно тарифата, премијата се зголемува врз основа на зголемен ризик и возраста на осигуреникот.

Член 8

КОРИСНИК НА ОСИГУРУВАЊЕТО

Во полисата за корисник на осигурувањето се смета:

- во случај на траен инвалидитет на осигуреникот, надомест за лежење во болница како последица на несреќен случај и надомест во случај на скршеница (фрактура) на коски. – самиот осигуреник.

Член 9

ПРИЈАВУВАЊЕ НА НЕСРЕЌНИОТ СЛУЧАЈ

- [1] Договорувачот, осигуреникот или корисникот е должен писмено да му го пријави несреќниот случај на осигурувачот по завршеното лекување.

Пријавата се пополнува на образец на осигурувачот и освен пропишаната медицинска документација, се доставува и друга потребна документација.

- [2] Осигуреникот, кој е повреден поради несреќен случај е должен:

- 1) по можност веднаш да се пријави кај лекар, односно да повика лекар поради преглед и давање на потребна помош и веднаш да ги преземе сите потребни мерки за лекување како и да ги почитува упатствата на лекарот за начинот на лекување;
- 2) да обезбеди соодветни докази за случувањето и текот на несреќниот случај;
- 3) по писмен пат да го пријави несреќниот случај кај осигурувачот кога тоа ќе му го овозможи здравствената состојба;
- 4) во пријавата за несреќниот случај да му ги даде на осигурувачот сите потребни известувања и податоци, кои ги бара осигурувачот за решавање на осигурениот случај, а посебно: местото и времето кога се случил несреќниот случај, целосен опис на случувањето на несреќниот случај, име на лекарот кој го прегледал или го лекувал, лекарски наоди, фотокопија од евиденцијата на болеста кај матичниот лекар, фотокопија од потврдата за оправдана задржаноста од работа (болнички лист), фотокопии од упатите на прегледи (упати), доказ за престој во болница (отпусно писмо), и друга документација за текот на лекувањето, видот на телесни повреди, за настанатите и за можните последици.

- [3] Осигурувачот не ги покрива адвокатските трошоци, односно трошоците за друго застапување во постапката на пријава и решавање на осигурениот случај како и трошоците во жалбената постапка.

- [4] Осигурувачот е овластен и има право од осигуреникот, договорувачот, корисникот, здравствената установа или кое било друго правно или физичко лице да побара дополнителни објаснувања и докази, и на свој трошок да побара лекарски преглед и на осигуреникот преку своите лекарски комисии за утврдување на важни околности во врска со пријавениот несреќен случај.

- [5] Ако осигуреникот не постапи според одредбите од точка 1 на став (2) од овој член, и ако поради таквото непостапување придонесе за настанок на инвалидитет или придонесе инвалидитетот да биде поголем отколку што инаку би бил, има право само на размерно намален надомест.

- [6] Ако договорувачот, осигуреникот или корисникот не го пријави несреќниот случај со соодветна документација според одредбите на овие Посебни услови, туку веднаш поведе судски спор против осигурувачот, осигурувачот веднаш ќе го повика тужителот на поднесување на пријава на осигурениот случај и повлекување на судската тужба.

Член 10

УТВРДУВАЊЕ НА ПРАВАТА НА КОРИСНИКОТ НА ОСИГУРУВАЊЕ

- [1] Во случај на остварување на правата од склученото осигурување, осигуреникот мора да достави докази за околностите за случување на несреќниот случај и докази за текот и завршувањето на лекувањето како и настанатите последици за определување на конечниот степен на инвалидитет.
- [2] Во случај на остварување на правата од склученото осигурување, осигуреникот доколку е малолетно лице, обврската за да достави докази за околностите за случување на несреќниот случај и докази за текот и завршувањето на лекувањето како и настанатите последици за определување на конечниот степен на инвалидитет ја презема Договорувачот и/или Родителот односно старателот на осигуреникот.
- [3] Степенот на инвалидитет се определува според Табела за определување процент на траен инвалидитет како последици на несреќен случај-незгода, која е составен дел на овие Посебни услови.
- [4] Осигурувачот има обврска да изврши исплата на надомест како процент од осигурената сума за траен инвалидитет, кој е адекватен на процентот на трајниот инвалидитет според Табела за определување процент на траен инвалидитет како последици на несреќен случај-незгода;
[4] Осигурителот има обврска да изврши исплата на надомест како процент од осигурената сума за скршеница, исчашување, или други повреди, кој е адекватен на процентот на повреди според Табелата за скршеница, исчашување, или други повреди.
- [5] Осигурувачот не ги покрива трошоците за добивање на медицинска документација, вклучително со преводите и копиите од таа документација, кои осигуреникот е должен да ги поднесе како доказ за настанувањето, постоењето и опсегот на осигурениот случај. Осигурувачот има право на свој трошок да преземе сè што е потребно за преглед на осигуреникот кај лекар, лекарски комисији или во здравствени установи.

Член 11

ИСПЛАТА НА ОСИГУРЕНИТЕ СУМИ

- (1) Осигурувачот врши исплата на осигурената сума, односно нејзин соодветен дел на осигуреникот во рок од 14 дена по приемот на сите докази за постоењето и висината на својата обврска.
- (2) Ако корисникот на осигурувањето е малолетно лице, осигурената сума се исплаќа на неговите родители или старатели.
- (3) Конечниот степен на инвалидитет се определува по завршеното лекување, кога последиците од повредите ќе се смират, а тоа е, кога според оценката на лекарот не може да се очекува да состојбата ниту се подобри ниту се влоши. Ако таа состојба не настапи ниту по три години по несреќниот случај, како конечна се зема состојбата по истекувањето на тој рок и според неа се определува крајниот степен на инвалидитет. Евентуалното натамошно влошување на

здравствената состојба не влијае на обврската на осигурувачот, бидејќи обврската на осигурувачот (краен степен на инвалидитет) се определува по изминувањето на три години од случувањето на незгодата. Степенот на инвалидитет го одредува лекарот на осигурувачот, врз основ на поднесената медицинска документација и извршениот лекарски преглед, освен ако осигурувачот не одлучи поинаку.

- (4) Сè додека не е можно да се утврди крајниот степен на инвалидитет на осигуреникот, осигурувачот може да исплати износ, кој неспорно одговара на степенот на инвалидитет, за кој врз основ на лекарската документација можело дури и тогаш без сомнение да се утврди дека трајно ќе остане. Осигурителот има обврска да изврши исплата на надомест како процент од осигурената сума за скршеница, исчашување или други повреди, земајќи ги во предвид следниве одредби:
  - Табелата за скршеница, исчашување или други повреди ја утврдува висината на исплата на надомест за поединечна повреда, како процент од осигурената сума за скршеница, исчашување, или други повреди. Осигурената сума е назначена на полисата.
  - Обврската на осигурувачот за исплата на надомест за скршеница, исчашување, или други повреди доколку се случила за времетраењето на осигурителното покритие и само за оние скршеници, исчашувања, или други повреди кои биле утврдени во медицинската документација.
  - Доколку осигуреникот во ист несреќен случај се здобие со различни повреди наведени во Таблицата за скршеница, исчашување или други повреди, осигурителот има обврска да исплати надомест за сите настанати повреди. Вкупниот надомест кој се исплаќа при еден несреќен случај не може да биде повисок од утврдената осигурената сума за скршеница, исчашување или други повреди.
  - Доколку осигуреникот се здобие со скршеници на повеќе коски во исто време во ист несреќен случај, осигурителот врши исплата на надомест за сите скршеници, освен за скршеници на повеќе пршлени, повеќе ребра или повеќе прсти.
  - Во случај на фрактури и скршеници на коски, осигурителот исплаќа надомест во висина од 50% од договорената сума која се однесува за фрактури/скршеници на таа коска.
  - При повеќекратна фрактура на иста коска поради еден несреќен случај осигурувачот исплаќа надомест за фрактура на таа коска само еднаш.
  - Во случај на исчашување на повеќе зглобови во исто време во еден несреќен случај, осигурителот врши исплата на надомест за сите исчашувања. Во случај на исчашување на повеќе зглобови на прст од раката, осигурителот исплаќа надомест најмногу за исчашување на еден зглоб на прстот од раката. Во случај на исчашување на зглобови на повеќе прсти од раката, осигурителот врши исплата на надомест за исчашување на зглобови за најмногу два прста од иста рака.

- Во случај да е потребно да се оперира добиената скршеницата или исчашување, се исплаќа двоен надомест согласно Табелата за скршеница, исчашување, или други повреди.
- Повредите на мускули, тетива или лигамент согласно точка IV од Табелата за скршеница, исчашување, или други повреди се докажуваат со соодветен дијагностички преглед.
- Осигурителот нема обврска за исплата на надомест за повреди кои не се предвидени во Табелата за определување процент на траен инвалидитет како последици на несреќен случај-незгода како и Табелата за скршеница, исчашување, или други повреди.

Член 12

ПОСТАПКА НА ВЕШТАЧЕЊЕ

- [1] Во секој случај кога договорувачот, осигуреникот или корисникот и осигурувачот не се согласни во врска со видот, причината или последиците на несреќниот случај, како и во врска со висината на обврската на осигурувачот, утврдувањето на спорните факти ќе им се довери на вештаци од одредена специјализација, согласно со настанатиот спор.
- [2] Во случајот од став (1) на овој член, еден вештак именува осигурувачот а вториот спротивната страна. Доколку нивните наоди не се согласни, именуваните вештаци одредуваат трет вештак, кој своето стручно мислење ќе го даде само во врска со оние факти што се спорни меѓу нив и во границите на нивните наоди и мислења. Секоја страна ги плаќа трошоците за вештаците кои ги именувала, а за третиот вештак секоја страна плаќа половина од трошоците.

Член 13

ОТКАЖУВАЊЕ НА ДОГОВОРОТ ЗА ОСИГУРУВАЊЕ

- [1] Ако траењето на осигурувањето не е определено во договорот, договорувачот може да го откаже договорот со денот на стасаноста на премијата, само претходно за тоа треба писмено да ја извести другата страна најмалку 1 месец пред стасаноста на премијата. Се смета дека траењето на осигурувањето не е определено, ако во договорот е утврдено времетраење со можност договорот да се продолжува за ист временски период, ако страните пред стасаноста на премијата не го откажат договорот.
- [2] Ако осигурувањето е склучено на повеќе од 3 години, по истекот на тој период договорувачот може со отказан рок од шест месеци може да отстапи од договорот, а за тоа писмено да ја извести другата страна.

Член 14

ПРОМЕНА НА ПОДАТОЦИТЕ И ИЗВЕСТУВАЊЕ ОД СТРАНА НА ОСИГУРУВАЧОТ

- [1] Договорувачот мора да го извести осигурувачот за секоја промена на своето име или презиме и адресата на своето живеалиште, во рок од 15 дена од денот на промената.
- [2] Ако договорувачот ја промени адресата на живеалиштето, а за тоа не го известил осигурувачот, доволно е осигурувачот, известувањето, да му го испрати на договорувачот на адреса на неговото последно познато живеалиште.

Член 15

ИНФОРМАЦИИ ВО ВРСКА СО ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

- (1) Идентитет и контакт на податоците на контролорот и офицерот за заштита на личните податоци:
Назив: Триглав Осигурување Живот АД, Скопје
Седиште: Булевар 8-ми Септември бр. 18 кат 2,
Општина Карпош, Скопје
e-mail: info@triglavzivot.mk
  - (2) Офицер за заштита на лични податоци: oficer.lp@triglavzivot.mk
- *Дополнителни информации за офицерот за заштита на лични податоци може да најдете на интернет страницата на Друштвото.

Член 16

ОБРАБОТКА И ЗАШТИТА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

- [1] Триглав Осигурување Живот АД, Скопје врши обработка (собирање, евидентирање, организирање, чување итн.) на лични податоци на осигуреници, договорувачи на осигурување, нивните законски застапници или полномошници во согласност со одредбите на Законот за заштита на лични податоци и другите релевантни позитивни законски прописи, применувајќи соодветни технички и организациски мерки за обезбедување на безбедност на личните податоци. Собраните лични податоци се дел од збирките на лични податоци на Триглав Осигурување Живот АД, Скопје, а Триглав Осигурување Живот АД, Скопје во својство на контролор на личните податоци, истите ги користи совесно, законито и согласно целта за која се собрани.

Член 17

ПРАВЕН ОСНОВ ЗА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

- [1] Триглав Осигурување Живот АД, Скопје собира, обработува, чува, користи и доставува лични податоци кои се неопходни при склучување на договорите за осигурување и исполнување на правата и обврските кои произлегуваат од

договорите за осигурување, врз основа на член 109 од Законот за супервизија на осигурување, одредбите од Законот за облигациони односи и одредбите од Законот за спречување перење пари и финансирање тероризам, а во согласност со Законот за заштита на личните податоци.

Член 18

ЦЕЛИ ЗА ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

- (1) Личните податоци (телефонски број и електронска адреса – e-mail), Триглав Осигурување Живот АД, Скопје ги обработува со цел остварување на контакт заради ефикасно остварување на права и обврски кои произлегуваат од договорите за осигурување. Овие податоци за цели доставување на рекламни материјали, промоции, понуди како и за други цели на директен маркетинг од страна на Групацијата Триглав во Република Северна Македонија, ќе бидат искористени само доколку имате дадено согласност, преку одбирање на соодветната опција за согласност.
- (2) Со цел водење на постапка за прием во осигурување, склучување на договори за осигурување, како и извршување на права и обврски преземени со склучување на договор за осигурување, Триглав Осигурување Живот АД, Скопје обработува копии од документи во кои се содржани лични податоци.
- (3) Личните податоци од став 1 и став 2 на овој член Триглав Осигурување Живот АД, Скопје ги обработува само врз основа на претходна согласност од субјектот на личните податоци, а недавањето на согласност за обработка на податоците од став 2 на овој член може да има за последица одбивање во прием на осигурување, несоодветно проценување или степен на оштета или пак неисплаќање на оштетно барање.
- (4) Согласноста за обработка на личните податоци од ставот 3 на овој член може да се повлече во секое време преку доставување на известување за повлекување на согласност по пошта на следната адреса: „бул.8-ми Септември“ бр.18 кат2, 1000 Скопје“ со назнака за Офицерот за заштита на лични податоци или преку електронска адреса oficer.lp@triglavzivot.mk. Со повлекување на согласноста за обработка на личните податоци Триглав Осигурување Живот АД, Скопје ќе прекине со понатамошна обработка на личните податоци и истите ќе ги избрише од базите на податоци со што можат да настанат последици на несоодветно проценување на степенот на оштета или неисплаќање на оштетно барање.

Член 19

РОКОВИ ЗА ЧУВАЊЕ НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

- [1] Личните податоци, Триглав Осигурување Живот АД, Скопје ги чува во рок за цело времетраење на договорниот облигационен однос, односно 10

години по истекот на договорот за осигурување или во случај на настанување на штета, 10 години по затворањето на случајот на настанување на штетата, односно од денот на целосната исплата на надоместокот за настаната штета согласно член 109 став 8 од Законот за супервизија на осигурување.

- [2] По истекот на роковите од став 1 на овој член личните податоци ќе бидат избришани/уништени од базите на податоци на Триглав Осигурување Живот АД, Скопје и истите нема да се обработуваат за други цели.

Член 20

ПРАВАТА НА СУБЈЕКТИТЕ НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ

- [1] Остварување на правата кои произлегуваат од Законот за заштита на личните податоци (право на пристап, корекција, бришење, ограничување на обработката на лични податоци, приговор и преносливост), се врши преку доставување на барање на електронската адреса на офицерот за заштита на лични податоци: oficer.lp@triglavzivot.mk. На истата електронска адреса може да се достави барање во врска со сите прашања поврзани со обработката на личните податоци.
- [2] Доколку субјектот на лични податоци смета дека обработката на личните податоци за целите наведени во член 18, од страна на Триглав Осигурување Живот АД, Скопје не е во согласност со одредбите на Законот за заштита на личните податоци, или пак смета дека е повредено некое право за заштита на личните податоци, има право да поднесе барање за утврдување на прекршување на прописите за заштита на личните податоци до Агенцијата за заштита на личните податоци како надлежен орган за вршење на надзор над законитоста на преземените активности при обработката на личните податоци на територијата на Република Северна Македонија.

Член 21

ПРЕНОС НА ЛИЧНИТЕ ПОДАТОЦИ

- [1] Триглав Осигурување Живот АД, Скопје е дел од Групацијата Триглав. Личните податоци на субјектите на лични податоци се пренесуваат во рамките на Групацијата, односно во матичното друштвото Заваровалница Триглав каде што личните податоци се обработуваат само за цели на чување. При вршење на преносот на личните податоци се обезбедува високо ниво на технички и организациски мерки за обезбедување на тајност и заштита на личните податоци. Исто така, во рамките на Групацијата Триглав се обезбедуваат сите неопходни заштитни мерки за обезбедување на тајност и заштита на личните податоци преку стандардни клаузули за заштита на личните

податоци кои се одобрени од страна на Европската комисија. Сите дополнителни информации во однос на заштитните мерки може да се добијат со поднесување на барање до пошта на следната адреса: „бул.8-ми Септември“ бр.18 кат2, 1000 Скопје“ со назнака за Офицерот за заштита на лични податоци или преку електронска адреса oficer.lp@triglavzivot.mk.

Член 22

ОБРАБОТКА НА ЛИЧНИ ПОДАТОЦИ ЗА ЦЕЛИ НА ДИРЕКТЕН МАРКЕТИНГ

- (1) Личните податоци за цели на директен маркетинг, Триглав Осигурување Живот АД, Скопје ги обработува само врз основа на изречна согласност за обработка на личните податоци за цели на директен маркетинг кои ги врши Триглав Осигурување Живот АД, Скопје или поврзаните друштва од рамките на Групација Триглав во Република Северна Македонија за своите услуги и услугите на поврзаните друштва од рамките на Групација Триглав во Република Северна Македонија.
- (2) Согласноста за обработка на личните податоци за цели на директен маркетинг може да се повлече во секое време, бесплатно, со писмено барање (доставено на следната електронска адреса: oficer.lp@triglavzivot.mk, или по пошта до Триглав Осигурување Живот АД, Скопје, бул.„8-ми Септември“бр.18 кат2, 1000 Скопје, со назнака “Офицер за заштита на лични податоци”).

Член 23

ЗАШТИТА НА ПОТРОШУВАЧИ

- [1] Во случај кога договорувачот, осигуреникот, односно корисникот на осигурувањето смета дека осигурувачот не се придржува кон одредбите од договорот за осигурување, истиот може да достави претставка со цел вонсудско решавање на настанатиот спор до:
  - 1) Соодветна организациона единица надлежна за решавање на спорови меѓу договорни страни во рамките на друштвото за осигурување;
  - 2) Служба за внатрешна ревизија во друштвото за осигурување;
  - 3) Организација за заштита на потрошувачи, и
  - 4) Агенција за супервизија на осигурување
- [2] Заемната согласност помеѓу осигурувачот и подносителот на претставката постигната во вонсудска постапката ќе биде во форма на меѓусебна спогодба.
- (3) Осигурувачот е должен да го почитува принципот на доверливост на информациите кои се достапни во процесот на постапување со претставките.

Член 24

ЗАСТАРЕНОСТ

Побарувањата од договорот за осигурување на живот застаруваат во согласност со одредбите од Законот за облигациони односи

Член 25

ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ

- [1] Составен дел на Посебните услови за осигурување на деца од последици на несреќен случај склучено кон детско штедно осигурување е Табелата за определување процент на траен инвалидитет како последици на несреќен случај-незгода и Табелата за скршеница, исчашување, или други повреди.
- [2] За односите меѓу осигурувачот и договорувачот, кои не се уредени со овие Посебни услови, се применуваат Општите услови за детско штедно осигурување и одредбите од Законот за облигациони односи.
- [3] Осигурувачот ќе го известува договорувачот за сите промени во согласност со законските прописи.
- [4] Овие услови влегуваат во сила од моментот на нивното усвојување, а ќе се применуваат од **01.04.2023 година**.

ТАБЕЛА ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ ПРОЦЕНТ НА ТРАЕН ИНВАЛИДИТЕТ КАКО ПОСЛЕДИЦА ОД НЕСРЕЌЕН СЛУЧАЈ – НЕЗГОДА

ВОВЕДНИ ОДРЕДБИ

- (1) Во смисла на член 25 од Посебните услови за осигурување на лица од последици на несреќен случај, оваа Табела за одредување на процент на траен инвалидитет (во натамошниот текст: Табела на инвалидитет) е составен дел на Општите услови и на секој одделен договор за осигурување на лица од последици на несреќен случај (незгода) кој договарачот на осигурувањето ќе го склучи со друштвото.
- (2) Како траен инвалидитет во смисла на оваа Табела се смета трајна, иреверзибилна состојба на нарушување на нормалната функцијата на дел, односно орган на телото која настанала како последица на несреќен случај во смисла на Општите услови за осигурување лица од последици од несреќен случај - незгода.
- (3) Табелата се состои од поглавја по органи на човечкото тело и точки во секое поглавје во кои се утврдени процентите за инвалидитет кои Друштвото ги применува.

ПОСЕБНИ ОДРЕДБИ

- (1) За одредување на процентот на траен инвалидитет при осигурување од последици на несреќен случај, се користат исклучиво одредбите од оваа Табела. Процентот на траен инвалидитет се одредува врз основа на мислење на лекар - цензор на Осигурувачот.
- (2) Во случај на повреда, конечниот инвалидитет се определува најрано три месеци по завршено севкупно лекување, со исклучок кај ампутациите и точките од Табелата каде поинаку е определено. Псевдоартроза и хроничен фистулозен остеомијелитис се оценува по дефинитивното оперативно и физикално лекување. Ако тоа не се заврши ниту во рок од 3 години од денот на повредата, тогаш како конечна се зема состојбата по истекот на овој рок и според него се определува процентот на инвалидитетот.
- (3) Кај повеќекратните повреди на одделни делови, 'рбетот, органите и прстите на рацете и нозете, вкупниот инвалидитет на одреден дел, 'рбет, орган или прст се определува така што највисокиот процент на траен инвалидитет определен од лекар-цензор согласно Табелата се зема во полн износ, а од следното најголемо оштетување се зема половина од процентот определен од лекар-цензор и тн. по ред 1/4, 1/8 и тн., (во понатамошниот текст: Правило на пропорција). Вкупниот процент не може да го надмине процентот кој е одреден со Табелата на инвалидитет за потполна загуба на тој дел или орган. При повреда на два или повеќе прсти на еден екстремитет, по определување на процент на траен инвалидитет за секој прст одделно со примена на правилото на пропорција, процентите на траен инвалидитет за секој прст одделно се собираат.
- (4) Ако осигуреникот имал траен инвалидитет пред настанувањето на несреќниот случај, обврската на осигурувачот се одредува според новиот инвалидитет, независно од поранешниот, освен во следните случаи:
- а) ако новиот несреќен случај предизвикал зголемување на дотогашниот инвалидитет, обврската на осигурувачот се утврдува за разликата помеѓу вкупниот процент на инвалидитет и поранешниот процент;
- б) ако новиот несреќен случај предизвикал загуба или повреда на еден од порано повредените делови или органи, тогаш обврската на осигурувачот се утврдува само за зголемениот инвалидитет.
- (5) Не е дозволена примена на две или повеќе точки од Табелата при определување на процент на инвалидитет за исти или различни последици на еден ист зглоб на горните или долните екстремитети, дел или орган на телото, а инвалидитетот се одредува по онаа точка која дава поголем процент на инвалидитет. Во случај на загуба на повеќе делови или органи при еден несреќен случај процентите на инвалидитет за секој одделен дел или орган се собираат, но не може да изнесуваат повеќе од 100%.
- (6) Субјективните тешкотии во смисла на намалување на мускулната моторна сила, болки и оток на местото на повредата не се земаат во предвид при одредувањето на процентот на траен инвалидитет. Индивидуалните способности, социјалната положба или професија (професионална

способност) на осигуреникот не се земаат во предвид при одредувањето на процентот на инвалидитет.

- (7) Контузии, дисторзии, рани, површински изгореници, фисури и други полесни повреди не се земаат во предвид при одредување на процентот на траен инвалидитет.
- (8) Козметички естетски белези на кожата, постоперативни лузни и белези не се земаат во предвид при одредување на процентот на траен инвалидитет.

I. ГЛАВА

1. Перзистентна вегетативна состојба	100%
2. Оштетување на мозок со клинички утврдена слика:	
- хемипареза со силно и/или спастичитет; - екстрапирамидна симптоматологија (невозможна координација на движењата или постоење на груби ненамерни движења) - оштетување на малиот мозок со изразени растројства на рамнотежа на одредени координација на движења	90%
3. Псевдобулбарен синдром	80%
4. Посттравматска епилепсија со зачестени нападнички евидентирани, по болничко лекување со соодветни испитувања:	
а) со зачестени напади (најмалку еден ден неделно)	70%
б) со ретки напади	20%
5. Жаришни оштетувања на мозокот со болнички евидентирани последици на психопатолошки синдром, со наод на психијатар и психолог во болничко лекување со соодветни испитувања:	
а) во лесен степен	40%
б) во силен степен	60%
6. Хемипереца или дисфазија:	
а) во лесен степен	до 30%
б) во силен степен	50%
7. Оштетувања на малиот мозок со адиодохокинеза и асинергија	40%
8. Постконтузионен синдром со постоење на објективен невропатолошки наод по болнички утврдена контузија на мозокот	10%
9. Оперирани интрацеребрални хематоми без невролошки испади	20%
10. Состојба по трепанација на својот черепот или кршење на базилниот черепот, сводот на черепот, верифицирана рентгенолошки	10%
11. Посткомоционален синдром со потрес на мозок утврдена болничка хоспитализација	1%
12. Загуба на коса:	
а) загуба на коса над 1/3 од површина на косата	5%
б) загуба на коса над 2/3 од површина на косата	30%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. Патолошките состојби на мозокот потврдени со хоспитализација кои довеле до промени во мозокот не се опфатени со осигурување.
2. За потресите на мозокот каде нема хоспитализација по повредата не се признава инвалидитет.
3. Сите форми на епилепсија мораат да бидат утврдени болнички со примена на современи дијагностички методи.
4. Кај различните последици од повредата на мозокот при еден несрекен случај процентите на инвалидитет не се собираат, туку се одредува процент само по точката која е најповолна за осигуреникот.
5. Трајниот инвалидитет за сите случаи кои спаѓаат под точките од 1 до 11 се определува најрано 1 година по повредата.
6. Последиците од контузии на мозокот мора да бидат докажани со сликовна метода (MRI, CT, PET).

II: ОЧИ

13. Потполна загуба на видот на очи	100%
14. Потполна загуба на видот на око:	33%
а) со загуба на булбус	38%
15. Ослабување на видот на едно секоја десетина на смалување	3,3%
16. Во случај на другото око вид ослабен за повеќе од 3 десети секоја десетина од смалување видот на повреденото око определува	6,6%
17. Диплопија како трајна и ирепаратна последица од повреда на око:	
а) екстерна офталмоплегија	10%
б) тотална офталмоплегија	20%
18. Загуба на очно сочиво:	
а) афакија - еднострана	20%
б) афакија - двострана	30%
в) псеудоафакија - еднострана	10%
г) псеудоафакија - двострана	20%
19. Делумни оштетувања на мрежичката стаклестото тело:	
а) делумен испад на видното поле последица на посттравматска Ablacia retine	5%
б) опациталес коропорис витреална последица на травма крварење во стаклестото тело око	5%
20. Мидријаза како последица директна траума на окото	5%
21. Непотполна внашња офталмоплегија	10%
22. Повреда на солзниот апарат и очните капаци:	
а) епифора	5%
б) ентропиум, ектропиум	5%
в) птоза на капациите	5%
23. Концентрично стеснување на видното поле преостанатото око:	

а) до 60 степени	10%
б) до 40 степени	30%
в) до 20 степени	50%
г) до 5 степени	60%
24. Еднострано концентрично стеснување на видното поле:	
а) до 50 степени	5%
б) до 30 степени	15%
в) до 5 степени	30%
25. Хомонимна хемианопсија	30%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. Инвалидитет по Аблација ретине се определува по точките 15, 16 или 19.
2. Повредата на очната јаболкница која предизвикала Аблација ретине мора да биде болнички дијагностицирана.
3. Оцената на оштетувањата на очите се врши по завршеното лекување со исклучок по точките 17 и 21, за кои минималниот рок изнесува една година по повредата.
4. Контузии во пределот на окото, површински лезии на коњуктивата и други лесни повреди кои не ги оштетуваат функцијата и видот на окото, не се земаат во предвид при утврдување на процент на траен инвалидитет.
5. Процентите за инвалидитет за повредите на очи под точките 18,19,20 кои имаат последица и слабење на видот, не се собираат со процентите од точка 15, туку се избира онаа точка која е поповолна за осигуреникот односно предвидува поголем процент на инвалидитет.

III: УШИ

26. Потполна глувост на обете уши со згасната калорична реакција на вестибуларниот орган	40%
27. Потполна глувост на обете уши со згаснати калорични реакции на вестибуларниот орган	60%
28. Ослабен вестибуларен орган со уреден слух	5%
29. Потполна глувост на едно уво со уредна калорична реакција на вестибуларниот орган	10%
30. Потполна глувост на едно уво со згасната калорична реакција на вестибуларниот орган на тоа уво	15%
31. Обострана наглувост со уредна калорична реакција на вестибуларниот орган обострано:	
- вкупна загуба на слухот по Фулер-Сабине:	
а) од 20 - 30%	5%
б) од 31 - 60%	10%
в) од 61 - 85%	20%
32. Обострана наглувост со згасната калорична реакција на еден вестибуларниот орган:	
- вкупна загуба на слухот по Фулер-Сабине:	
а) од 20 - 30%	10%
б) од 31 - 60%	20%
в) од 61 - 85%	30%
33. Обострана наглувост со згасната калорична реакција на двата вестибуларни органа:	
- вкупна загуба на слухот по Фулер-Сабине:	
а) од 20 - 30%	20%
б) од 31 - 60%	30%
в) од 61 - 85%	40%

34. Еднострани тешка наглувост со уредна калибрација на вестибуларниот орган: - загуба на слухот на ниво од 90 - 95 децибели	10%
35. Еднострани тешка наглувост со згасната калибрација на вестибуларниот орган: - загуба на слухот на ниво од 90 - 95 децибели	12%
36. Повреда на ушната школка:	
а) делумна загуба или делумна деформација	5%
б) потполна загуба или потполна деформација	10%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

За сите случаи од ова поглавје инвалидитетот се определува по завршеното лекување, но не порано од 6 месеци по повредата, со исклучок на точката 36, која се оценува по завршеното лекување.

IV: ЛИЦЕ

37. Белезно деформирано оштетување на лицевите функционални пречки и/или посттравматски деформитети на коските на лицето:	
а) во лесен степен	до 5%
б) во силен степен	до 15%
38. Ограничено отворање на уста по кршење на вилиците:	
а) кршење на долна вилица конзервативно третирана	5%
б) кршење на долна вилица – оперативна третирана	10%
39. Дефекти на виличните коски на јазикот и непцето со функционални пречки:	
а) во лесен степен	10%
б) во силен степен	20%
40. Загуба на постојаните заби рентгенски потврдени со стоматолошки преглед:	
а) до 16 за секој заб	1%
б) од 17 или повеќе за секој заб	1,5%
41. Пареза на фацијалниот нерв по фрактура на слепоочната коска, или повреда на соодветната паротидна регија:	
а) во лесен степен	до 5%
б) во силен степен со контрактура на мимичка мускултура	20%
в) парализа на фацијалниот нерв	30%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. За козметичките, естетските и постоперативните белези на лицето не се одредува инвалидитетот.
2. За случаите по точките 37, 38 и 39 инвалидитетот се одредува по завршеното лекување, но не порано од 6 месеци по повредата.
3. Инвалидитетот по точката 41 се одредува по завршеното лекување, но не порано од 1 година по повредата.
4. За загуба на млечни заби и за фрактура на заби не се определува процент на траен инвалидитет.

V: НОС

42. Повреда на носот:	
а) делумна загуба на носот	до 10%
б) загуба на целиот нос	30%
43. Аносмиа како последица на верифицирана фрактура на внатрешен дел на носниот скелет	5%

44. Промена на обликот на пирамидата на носот	3%
45. Отежнато дишење поради фрактура на носниот септум која е клинички и рентгенолошки утврдена соодветен специјалист непосредно по повредата	3%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

Кога ќе се утврдат различни последици на повредата на носот поради еден несреќен случај, процентите за инвалидитет не се собираат, туку инвалидитетот се оценува по најповолната точка за осигуреникот.

VI: ДУШНИК И ХРАНОПРОВОДНИК

46. Повреди на душникот:	
а) состојба по трахеотомија кај витални индикации по повредата	5%
б) стеноза на душникот по повреда на гркланот и почетниот дел на душникот	10%
47. Стеноза на душникот поради која трајно да се носи канила	60%
48. Трајна органска засипнатост поради повреда на душникот:	
а) со слаб интензитет	5%
б) со силен интензитет	10%
49. Стеснување на хранопроводникот:	
а) во лесен степен	5%
б) во силен степен	20%
50. Потполно стеснување на хранопроводникот со трајна гастростомия	80%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

Инвалидитетот по точката 48 се одредува по завршеното лекување, но не порано од 1 година по повредата.

VII: ГРАДЕН КОШ

51. Повреди на ребрата:	
а) кршење на едно или две ребра со скршување на стернумот	до 2%
б) кршење на три или повеќе ребра	5%
52. Состојба по теракотомија	5%
53. Оштетување на функцијата на белите дробови рестриктивен тип поради кршење на едно или повеќе ребра, пентрантни повреди на грбниот кош, посттравматска адхезија, хематоторакс, пневмоторакс:	
а) во лесен степен 20 - 30% смалување на виталниот капацитет	10%
б) во среден степен 31 - 50% смалување на виталниот капацитет	30%
в) во силен степен за 51% или повеќе смалување на виталниот капацитет	50%
54. Фистула по емпиема	15%
55. Хроничен белодробен апсцес докажана повреда на белите дробови потврдена со ЦТГ	20%
56. Загуба на една дојка:	
а) до 50 години живот	10%
б) преку 50 години живот	5%
в) тешко оштетување на дојката преку 50 години живот	5%
57. Загуба на двете дојки:	
а) до 50 години живот	30%
б) преку 50 години живот	15%

в) тешко оштетување на двете дојки години живот	10%
58. Последици од пенетрантни повреди на срцето и големите крвни садови на градниот кош:	
а) срце со нормален електрокардиограм	30%
б) со променлив електрокардиограм според тежината на промената	60%
в) крвни садови	15%
г) анеуризма на аортата со инплантат	40%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

- Капацитетот на белите дробови се одредува со повторена спирометрија, а по потреба и со детална пулмолошка обработка и ергометрија.
- Ако состојбата од точките 51, 52, 54 и 55 е проследена со пореметување на функцијата на белите дробови од рестриктивен тип, тогаш не се оценува по наведените точки, туку по точката 53.
- Инвалидитетот по точките 53, 54 и 55 се оценува по завршеното лекување, но не порано од една година од денот на повредата.

VIII: КОЖА

59. Длабоки белези на телото по опекотини повреди без пречки на моталитетот, а површина над 5 цм ² :	
а) до 10% од површината на телото	до 5%
б) до 20% од површината на телото	до 10%
в) преку 20% од површината на телото	15%
60. Повреди на кожата кои предизвикаат длабоки белези во прегибните места и се во спротивна насока на линеална повредата на кожата	до 3%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

- Случаите од точката 59 се пресметуваат со примена на правилата на деветка (шешмата се наоѓа на крајот од табелата).
- Процентот на инвалидитет се утврдува по завршеното лекување.
- Длабок белег настанува по длабоки опекотини (III степен) или поткожни субдермални опекотини (IV степен).
- За последици од епидермални опекотини (I степен), површината (II А степен) и интермедијални опекотини (II Б степен), инвалидитет не се определува.
- За длабоки белези кои предизвикале пречки во моталитетот траен инвалидитет се определува по соодветна точка за намалена подвижност од оваа табела.

IX: СТОМАЧНИ ОРГАНИ

61. Травматска хернија верифицирана во болница непосредно по повреда истовремено покрај хернијата верифицирана повреда на делови на stomачниот ѕид во подрачје	5%
62. Повреди на дијафрагмата:	
а) состојба на прснување дијафрагма во болница непосредно по повреда верифицирана и хируршки згрижувана	10%

б) дијафрагмална хернија – рецидивна хируршки згрижени дијафрагма трауматски кили	30%
63. Постоперативна хернија по лапароскопија која е направена поради повреда на абдоминалниот ѕид	10%
64. Повреда на цревата и/или црниот желудник:	
а) шиене	20%
б) повреда на црн дроб со ресекција	30%
в) повреда на цревата и/или желудник со ресекција	20%
65. Загуба на слезина (спленектомија):	
а) загуба на слезина до 20 години возраст	25%
б) загуба на слезина над 20 години возраст	15%
66. Повреда на панкреас функционалното оштетување	20%
67. Токсично оштетување на црниот дроб со троемно оштетување со отровни материи	10%
68. Анус претернатуралис - траен	50%
69. Стеркорална фистула	30%
70. Инконтиненција алви:	
а) делумна	20%
б) потполна	50%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

Точките за определување на траен инвалидитет кај stomачните, уринарните и гениталните органи се определуваат само после повреда којашто довела до загуба или оштетување на органот.

X: УРИНАРНИ ОРГАНИ

71. Загуба на еден бубрег - со нормална функција на другиот	30%
72. Загуба на еден бубрег со оштетување на функцијата на другиот:	
а) во среден степен до 50% оштетување на функцијата	50%
б) во силен степен над 50% оштетување на функцијата	80%
73. Функционални оштетувања на едниот бубрег:	
а) во среден степен до 50% оштетување на функцијата	15%
б) во силен степен над 50% оштетување на функцијата	20%
74. Функционални оштетувања на двата бубрега:	
а) во среден степен до 50% оштетување на функцијата	30%
б) во силен степен над 50% оштетување на функцијата	60%
75. Стеноза на уретрата после повреда на уретрата 14 ЦХ	20%
76. Повреда на мочниот меур со намален капацитет за секоја 1/3 на намален капацитетот	10%
77. Потполна инконтиненција на урина	40%
78. Уринарна фистула (уретрална, перинеална, вагинална)	25%

XI : ГЕНИТАЛНИ ОРГАНИ

79. Загуба на еден тестис до 60 години живот	15%
80. Загуба на еден тестис над 60 години живот	5%

81. Загуба на обата тестиса до 60 живот	50%
82. Загуба на обата тестиси над 60 живот	30%
83. Загуба на penisот до 60 години жив	50%
84. Загуба на penisот над 60 години жив	30%
85. Деформација на penisот оневозможена кохабитација години жив	40%
86. Деформација на penisот оневозможена кохабитација години жив	30%
87. Загуба на матката и јајниците до 55 години:	
а) загуба на матка	40%
б) за загуба на едниот јајник	10%
в) за загуба на двата јајника	30%
88. Загуба на матката и јајниците над 55 живот:	
а) загуба на матка	10%
б) загуба на секој јајник	5%
89. Оштетување на вулвата и вагина оневозможуваат кохабитација години жив	50%
90. Оштетување на вулвата и вагина оневозможуваат кохабитација години жив	15%

XII: 'РБЕТ

91. Повреда на 'рбетот со оштетувања на 'рбетниот (тетраплегија, параплегија, триплегија), со загуба на контрола на дефецијата и мочањето	100%
92. Повреда на 'рбетот со трајно оштетување на 'рбетниот мозок (тетрапареза, типерез) со загуба на контролата на дефецијата и мочањето верифицирано со ЕМГ:	
а) во лесен степен	до 40%
б) во среден степен	50%
в) во силен степен	60%
93. Повреда на 'рбетот со пареза на двете екстремитети верифицирани со ЕМГ:	
а) во лесен степен	до 30%
б) во среден степен	40%
в) во силен степен	50%
94. Намалена подвижност на 'рбетот по повреда на коскениот дел на вратниот сегмент:	
а) во лесен степен	до 10%
б) во среден степен	20%
в) во силен степен	30%
95. Намалена подвижност на 'рбетот по повреда на коскениот дел на торакалниот сегмент:	
а) во лесен степен	до 5%
б) во среден степен	10%
в) во силен степен	15%
96. Намалена подвижност на 'рбетот по повреда на коскениот дел на лумбалниот сегмент:	
а) во лесен степен	до 10%
б) во среден степен	20%
в) во силен степен	30%
97. Намалена подвижност на 'рбетот по повреда на коскениот дел на лумбалниот сегмент, T x L	

а) во лесен степен	до 5%
б) во силен степен	15%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

- Оштетувањата кои спаѓаат под точката 91 се оценуваат по утврдување на ирепаративни невролошки лезии, а за точките 92 и 93 се оценуваат по завршеното лекување, но не порано од една година од денот на повредата.
- Хернија дисциинтервертебралис, сите видови лумбалгии, дископатија, спондилози, спондилестези, спондилолиза, сакралгии, миофасцитиси, коксигодии, ишиалгии, фиброзитис, фасцитиси и сите патоанатомски промени на слабинско крстни регии означени со аналогни термини, не се опфатени со осигурување.
- За оценка на точките од оваа глава задолжително е на осигурувачот да му се достават РТГ снимки на увид.

XIII: КАРЛИЦА

98. Повеќекратна фрактура на крстната зарасната со дислокација на скршениците или зглобовите (симфиза)	30%
99. Стабилна фрактура на крстната зарасната со дислокација на скршениците или зглобовите	5%
100. Незарасната скршеница во првот на карлицата	15%
101. Состојби по фрактура на крстната во подрачјето на SI зглоб зарасната со дислокација	10%
102. Фрактура на тртна коска, зарасната со дислокација или оперативно отстранет скршен фрагмент	
а) фрагмент	5%
б) оперативно отстранета тртна коска	10%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

- За кршење на коските на карлицата кои зараснале без дислокација и без објективни функционални пречки не се одредува инвалидитет.

XIV: РАЦЕ

103. Загуба на двете раце или дланк	100%
104. Загуба на раката од раката од (ексартхулација)	70%
105. Загуба на раката во подрачјето на надлактицата	65%
106. Загуба на раката под лактот задржана функција на лактот	60%
107. Загуба на дланка	55%
108. Загуба на сите прсти:	
а) на двете дланки	90%
б) едната дланка	45%
109. Загуба на палец	18%
110. Загуба на показалец	10%
111. Загуба на среден, до мал и мал прст:	
а) среден	7%
б) до мал или мал, за секој прст	5%
112. Загуба на метакарпалните коски на палецот	6%

113. Загуба на метакарпалните ко показалецот	4%
114. Загуба на метакарпалните ко средниот, до малиот и малиот п секоја коска	3%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. За загуба на еден член на палецот се одредува половина, а за загуба на еден член од останатите прсти се определува третина од инавалитетот определен за соодветниот прст.
2. Делумна загуба на коскениот дел на членчето се оценува како потполна загуба на членчето.
3. За загуба на јагодица од прстот се определува 1/2 од инвалидитетот определен за загуба на член.

XV: НАДЛАКТИЦА

115. Анкилоза на рамениот зглоб	30%
116. Намалена подвижност на рамениот зглоб фрактура на коскената структура:	
а) во лесен степен	до 3%
б) во среден степен	до 8%
в) во силен степен	до 15%
117. Посттравматско рецидив исчашување на рамениот зглоб	10%
118. Клучна коска:	
а) недислоцирана скршеница на коска	2%
б) неправилно зарасната скршеница на клучната коска и/или псевдоартроза на клучна коска	до 5%
119. Потполно исчашување акромиоклавикуларниот стерноклавикуларниот рентгенски верифицирано	5%
120. Ендопротеза на рамениот зглоб	30%
121. Псевдоартроза на надлактицата верифицирано со РТГ	20%
122. Хроничен остеомиелитис на коските на горните екстремитети со посттравматска	10%
123. Руптура на мускулниот супраспинален или на мускулниот бицепс брахијалис	2%
124. Парализа на нервите аксесорис	15%
125. Парализа на брахијалниот плексус	60%
126. Делумна парализа на брахијалниот плексус (ЕРБ или КУМПКЕ)	35%
127. Парализа на аксиларниот нерв	15%
128. Парализа на радијалниот нерв	30%
129. Парализа на нервите медианус	35%
130. Парализа на нервите улнарис	30%
131. Парализа на два нерва од една	50%
132. Парализа на три нерва од една	60%
133. Скршеница на надлактицата во третина:	
а) конзервативно третирана	до 5%
б) оперативно третирана	до 10%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. Пареза на нервите се одредува максимално до 2/3 од инвалидитетот определен за парализа на соодветниот нерв.

2. За склучаите кои спаѓаат под точките 127 до 132, инвалидитет се определува по завршеното лекување, но не пред две години по повредата со задолжителна верификација со ЕМГ не постара од 3 месеци.
3. За одредување на степенот на смалена подвижност во точка 116 под лесен степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на скршување на коските без дислокација, под среден степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на скршување на коските со дислокација и/или интраартикуларни скршеници – конзервативно третирани, и под силен степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на скршување на коските со дислокација и/или интраартикуларни скршеници оперативно третирани со остеосинтетски материјал.
4. За рецидивирачко исчашување на рамениот зглоб кое често се јавува не се признава инвалидитет.
5. Инвалидитетот по точката 117 се одредува само за прва луксација.

XIV: ПОДЛАКТИЦА

134. Анкилоза на зглобот на лактот	25%
135. Намалена подвижност на зглобот на лактот:	
а) во лесен степен	до 3%
б) во среден степен	до 8%
в) во силен степен	до 15%
136. Разлабавен зглоб на лактот (разлабавен фронтална рамнина) осцилација на движењето во спротивна насока:	
а) во лесен степен	до 3%
б) во среден степен	до 8%
в) во силен степен	до 15%
137. Ендопротеза на лактот	25%
138. Псевдоартроза на двете коски на подлактицата	30%
139. Псевдоартроза на радиусот	15%
140. Псевдоартроза на улната	10%
141. Анкилоза на подлактицата супинација	25%
142. Анкилоза на подлактицата во положба	15%
143. Анкилоза на подлактицата пронација	20%
144. Намалена ротација на подлактицата (просупинација):	
а) во лесен степен	до 3%
б) во среден степен	до 8%
в) во силен степен	до 15%
145. Анкилоза на рачниот зглоб:	
а) во положба на екстензија	до 15%
б) во оската на подлактицата	до 20%
в) во положба на флексија	до 30%
146. Намалена подвижност на рачниот зглоб:	
а) во лесен степен	до 3%
б) во среден степен	до 8%
в) во силен степен	до 15%
147. Ендопротеза на чунестата и/или ослинатум (месечеста коска)	15%
148. Ендопротеза на рачниот зглоб	25%
149. Скршеница на подлактицата во средна третина:	

а) во лесен степен	до 5%
б) во силен степен	до 10%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. Псевдоартроза на навикларната и/или полумесечестата коска се оценува според точка 144.
2. За одредување на степенот на смалена подвижност во точките 135, 136, 144 и 146 под лесен степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на кршење на коските без дислокација, под среден степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на кршење на коските со дислокација и/или интраартикуларни скршеници – конзервативно третирани и под силен степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на кршење на коските со дислокација и/или интраартикуларни скршеници оперативни третирани со остеоинтеграционен материјал.
3. Поради намалување на само едно движење се признава 1/2 од соодветниот инвалидитет по точка 149.

XIV: ПРСТИ

150. Потполна вкочанетост на сите прсти на едната рака	40%
151. Потполна вкочанетост на целиот прст	15%
152. Потполна вкочанетост на показалец	9%
153. Потполна вкочанетост на средниот, до малиот прст:	
а) целиот среден прст	6%
б) до малиот или малиот прст, за секој прст	4%
154. Намалена подвижност на палецот на уредно зараснато кршење на базалната метакарпална коска рентгенолошки докажана скршеност	5%
155. Фрактура на метакарпалните коски:	
а) неправилно зарасната фрактура на метакарпална коска	3%
б) за останатите метакарпални коски и V за секоја коска	2%
156. Намалена подвижност на дисталниот или базалниот зглоб на палецот	3%
157. Намалена подвижност на одредени зглобови на показалецот, за секој прст	2%
158. Намалена подвижност на одредени зглобови на среден прст, за секој прст	2%
159. Намалена подвижност на одредени зглобови на до малиот или малиот прст	1%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. За потполна вкочанетост на еден зглоб, на палецот се определува половина, а за потполна вкочанетост на еден зглоб на другите прсти се определува третина од инвалидитетот определен за загуба на тој прст.
2. Збирот на процентот на вкочанетост на одредени зглобови на еден прст не може да биде поголем од процентот определен за потполна вкочанетост на тој прст.
3. Вкупниот инвалидитет по точките 156, 157 и 158 не може да изнесува повеќе од инвалидитетот за потполна вкочанетост на истиот прст.

4. За оценка по точките од оваа глава задолжително е на осигурувачот да му се достават РТГ снимки на увид.

XV: НОЗЕ

160. Загуба на двете натколеници	100%
161. Ексартикулација на нога во колкот	70%
162. Загуба на натколеница во колкот или третина, осакатениот бут неповносопна протеза	60%
163. Загуба на натколеница под колкот или третина	50%
164. Загуба на двете потколеници или осакатени делови поволни за протеза	80%
165. Загуба на потколеница, осакатени делови под 6 см	45%
166. Загуба на потколеница, осакатени делови преку 6 см	40%
167. Загуба на двете стапала	80%
168. Загуба на едно стапало	35%
169. Загуба на стапало во Шоповата линија	35%
170. Загуба на стапало во Лисфогановата линија	30%
171. Трансметатарзална ампулација	25%
172. Загуба на првата или втората метатарзална коска	5%
173. Загуба на втората, третата или четвртата метатарзална коска	3%
174. Загуба на сите прсти на стапалото на една нога	20%
175. Загуба на палецот на стапалото:	
а) загуба на крајното членче на палецот	5%
б) загуба на целиот палец	10%
176. Загуба на целиот 2-5 прст на стапалото за секој прст	2%
177. Делумна загуба на целиот 2-5 прст на стапалото, за секој прст	1%
178. Анкилоза на колкот	35%
179. Анкилоза на двата колка	70%
180. Нерепонирано трауматско исчашување на колк	40%
181. Псевдоартроза на вратот на бутната коска со скратување на нозете:	
а) пациент подвижен со помагало	до 30%
б) пациент неподвижен (не газе)	40%
182. Посттрауматска артроза на колкот по фрактура компарирно со здравиот колк:	
а) во лесен степен намалување на подвижноста во зглобот	5%
б) во силен степен намалување на подвижноста во зглобот	10%
183. Ендопротеза на колкот	30%
184. Намалена подвижност во колкот по скршеност верифицирана со РТГ:	
а) во лесен степен	до 5%
б) во среден степен	до 10%
в) во силен степен	до 20%
185. Псевдоартроза на бутна коска	25%
186. Скршеница на бутна коска во колкот	
а) конзервативно третирана	до 5%

б) оперативно третирана	до 10%
187. Неправилно зарасната фрактура на бед коски со ангулација или рорација:	
а) за 10 до 20 степени	до 10%
б) за повеќе од 20 степени	15
188. Хроничен остеомиелитис на на долните екстремитети со посттравматска	10%
189. Големи и длабоки беле мускулите на натколеницата потколеницата како и трауматски хернии на мускулите на натколеницата и потколеницата пореметување на функција на зглобот	до 5%
190. Циркулаторни промени по посттравматско оштетување на големите крвни садови на долните екстремитети:	
а) потколеница	до 10%
б) натколеница	до 20%
191. Руптура на мускулите, докажана наод, со функционални пречки	2%
192. Слободно зглобно тело повреда со функционални пречки	5%
193. Скратување на ногата поради кршење:	
а) од 2 до 4 цм	до 10%
б) од 4,1 до 6 цм	15%
в) преку 6 цм	20%
194. Вкочанетост на коленото:	
а) во функционално поволна положба (10 степени флексија)	25%
б) во функционално неповолна положба	35%
195. Деформираща артроза на коленото повредата на зглобните тела со намалена подвижност со рентгенолошка верификација:	
а) во лесен степен	до 15%
б) во среден степен	20%
в) во силен степен	30%
196. Намалена подвижност на зглобот на коленото по фрактура на зглобот:	
а) во лесен степен	до 5%
б) во среден степен	10%
в) во силен степен	20%
197. Лабавост на колената по руптура на крстачкиот и/или лигаментарниот апарат во споредба со здраво колено тестирано по Noyes потврдено со магнетна резонанца MRI:	
а) во лесен степен	до 5%
б) во среден степен	10%
в) во силен степен	20%
198. Ендопротеза на коленото	20%
199. Оштетување на менискусот со рецидив пречки утврдено непосредно по настанув несреќниот случај:	
а) потврдена со МР, без артроскопија	2,5%
б) артроскопски потврдено или по оперативно отстранување на менискусот	5%

200. Функционални пречки по отстранување чашка:	
а) парцијално отстранета чашка	5%
б) целосно отстранета чашка	10%
201. Псевдоартроза на чашка	10%
202. Рецидивирачки трауматски синовитис на коленото трауматска хондромалација на чашката	до 5%
203. Псевдоартроза на тибијата:	
а) без коскен дефект	20%
б) со коскен дефект	30%
204. Скршеница на коските на потколеница во третина:	
а) конзервативно третирана	до 5%
б) оперативно третирана	до 10%
205. Неправилно зараснато кршење на потколеницата со валгус, варус или рекурвентна деформација, компарирано со зд потколеница:	
а) од 5 до 15 степени	до 10%
б) преку 15 степени	до 15%
206. Анкилоза на скоковниот зглоб фрактура	20%
207. Намалена подвижност на скоковниот зглоб:	
а) во лесен степен	до 5%
б) во среден степен	8%
в) во силен степен	15%
208. Ендопротеза на скоковниот зглоб	25%
209. Неправилно зараснат малеола со проширување на просторот помеѓу малеолите верифицирано	до 15%
210. Деформација на стапалото, со скршеница на коските: пес ескаватус, пес плановалгус, пес пес еквинус:	
а) во лесен степен	до 10%
б) во силен степен	до 20%
211. Скршеница на калканеусот:	
а) недислоцирана скршеница	до 8%
б) деформација по компресивно кршење	до 15%
212. Скршеница на талус:	
а) недислоцирана скршеница	до 8%
б) скршеница со деформираща артроза	до 15%
213. Изолирани кршења на коските на тарсусот без поголеми деформации	2,5%
214. Скршеница на метатарзална коска	до 3%
215. Анкилоза на крајниот зглоб на палецот на ногата	2,5%
216. Анкилоза на основниот или зглоба на палецот на ногата	5%
217. Вкочанетост на основниот зглоб на до 5 прст, за секој прст	1%
218. Деформација или анкилоза на прст на ногата во свиена положба (дигитус флексис) за секој прст	1,5%

219. Големи белези на петата или табакот дефектите на меките делови:	
а) површина од 1/4 до 1/2	до 10%
б) површина над 1/2	до 20%
220. Парализа на исхијадичниот нерв	40%
221. Парализа на феморалниот нерв	30%
222. Парализа на тибјалниот нерв	25%
223. Парализа на перонеалниот нерв	25%
224. Парализа на глутеалниот нерв	10%
225. Операциски лекувана руптура Ахилова тетива	3%

ПОСЕБНИ УСЛОВИ:

1. За пареза на нервите на нозете се определува максимално до 2/3 од процентот определен за парализа на соодветниот нерв.
2. За одредување на инвалидитет по точка 190, осигуреникот е должен повредите да ги докаже со ЦТ ангио или со доплер на крвни садови.
3. За случаите кои спаѓаат од точка 220 до 224 се определува инвалидитетот по завршеното лекување, но не порано од 2 години по повредата, со верификација ЕМГ не постара од 3 месеци.
4. Дисторзии на зглобови не се опфатени со осигурувањето.
5. За истегнување на скоковниот зглоб без докажана руптура на лигаментарниот апарат, трајниот инвалидитет според оваа табела не се признава.
6. Анкилоза на интерфалангеалните зглобови на 2 до 5 прст во истегната положба, или намалена подвижност на тие зглобови, не претставува инвалидитет.
7. Повредите на меките делови и лигаментарниот апарат на долните екстремитети кои се од дегенеративен карактер или се настанати по неколкукратни репетативни мали повреди за кои не постои изворна медицинска документација добиена непосредно по настанување на несреќниот случај, не се определува инвалидитет.
8. За одредување на степенот на смалена подвижност во точките 183, 194, 195 и 207 под лесен степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на скршување на коските без дислокација, под среден степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на скршување на коските со дислокација и/или интраартикуларни скршеници – конзервативно третирани, и под силен степен се подразбира смалување на подвижноста како последица на скршување на коските со дислокација и/или интраартикуларни скршеници оперативно третирани со остеосинтетски материјал.

ОЦЕНКА НА ОПЕКОТИНИ СПОРЕД Walla ПРАВИЛО	
Правило на деветка:	
- врат и глава	9%
- рака	9%
- предна страна на тело	2X9%
- задна страна на тело	2X9%

- нога	2X9%
- перинеум и генитални органи	1%

Табела на скршеница, исчашување, или други повреди

I. СКРШЕНИЦИ

1. Фрактура на коска на лицето 30%
2. Фрактура на долната вилица 20%
3. Фрактура на носната коска 10%
4. Фрактура на лопатка.....10%
5. Фрактура на долен зглоб или зглоб на надлактицата.....30%
- 15%
6. Фрактура на radius.....20%
7. Фрактура на дијафиза на коска (koželjnica/radius) ..... 15 %
8. Фрактура на долниот дел на коската (koželjnica/radius)..... 10 %
9. Фрактура на карпални коски..... 10%
10. Фрактура на дланка.....5%
11. Фрактура на палецот на раката 10%
12. Фрактура на останати прсти на рака 5%
13. Фрактура на зглоб или горниот дел на бедрената коска.....40%
14. Фрактура на зглоб или долен дел на бедрената коска 40%
15. Фрактура на пателата 10%
16. Фрактура на зглоб или горна тибја 40%
17. Фрактура на скапула 10%
18. Фрактура на зглоб или долна тибја 30%
19. Надворешна фрактура на глужд 10%
20. Фрактура на внатрешен зглоб 10%
21. Фрактура на стапалото 5%
22. Фрактура на палецот на ногата 5%
23. Фрактура на останати прсти на стапалото 2%
24. Фрактура на вратниот пршлен 40%
25. Фрактура на торакалниот пршлен 20%
26. Фрактура на лумбалниот пршлен на телото .. 30%
27. Фрактура на гарден кош 10%
28. Нестабилна фрактура на карлицата 40%
29. Стабилна фрактура на карлицата 15%
30. Фрактура на колкот (acetabulum) 40%
31. Фрактура на сакрумот 20%
32. Фрактура на опашката 10%

Посебни услови:

(1) Во случај да е потребно да се оперира добиената скршеницата или исчашување, се исплаќа двоен надомест согласно Табелата за скршеница, исчашување или други повреди.

(2) Во случај да се оперира руптура на мускул, тетива или лигамент, се испраќа надомест согласно Табелата за скршеница, исчашување или други повреди, зголемен за 30%.

II. ИСЧАШУВАЊЕ

- 33. Дислокации на 'рбетниот столб без невролошко оштетување 20%
- 34. Дислокација на рамениот зглоб 30%
- 35. Целосна дислокација на акромиоклавикуларниот зглоб или стерноклавикуларен зглоб 15%
- 36. Дислокација на лактот 30%
- 37. Дислокација на зглоб од лактот 20%
- 38. Дислокација на зглобот на прстите од рацете и нозете 5%
- 39. Дислокација на зглоб на колкот 30%
- 40. Дислокација на зглоб од колено 30%
- 41. Дислокација на пателата 15%
- 42. Дислокација на горниот зглоб на глуждот 25%
- 43. Дислокација на долниот зглоб на глуждот 25%

III. ПОВРЕДИ НА МУСКУЛИ, ТЕТИВИ И ЛИГАМЕНТИ (доказано со ултразвук или МР)

- 44. Руптура на лигаментите на коленото 20%
- 45. Руптура на раме/манжета на грб..... 15%
- 46. Руптура на лигаментот на глуждот 10%
- 47. Руптура на Ахилова тетива 10%
- 48. Руптура на менискусот 5%
- 49. Руптура на други мускули и тетиви .....

